

УРОК 4

Фонетика. Чергування глухих і дзвінких приголосних.

Граматика.

1. Вживання займенника *свій*.
2. Місцевий відмінок для визначення точного часу. Вживання числівників однини у місцевому відмінку (*о котрій годині?*).
3. Родовий відмінок однини іменників, прикметників, займенників, числівників у значеннях: власності (*чия робота?*); місця перебування (*у кого?*); при запереченні (*немає кого? чого?*).
4. Синонімічні форми іменників у родовому відмінку та присвійних прикметників.
5. Іменники множини у родовому відмінку.
6. Вживання іменників множини у родовому відмінку для позначення кількості (*5 дівчат, 10 хлопців*).

Дієслова: *губити, піднімати, починати, закінчувати, продовжувати, тривати, планувати, здійснювати, зупинятися, збиратися, вирішувати, продавати, уточнювати, прокидатися, вмиватися, вдягатися, вставати, відчиняти, приймати, прибирати, чистити.*

Лексична тема: Мій день.

1. Слухайте, читайте.

[c]–[z]

[m]–[d]

[z]–[x]

просити – просьба

боротися – боротьба

ніготь – нігтик

косити – косьба

молотити – молотьба

легенько – легко

Ось мій друг. Я сфотографував свого друга.

Називний відмінок	Знахідний відмінок
Це мій словник. Це твоя книга.	Я взяв свій словник. = Я взяв мій словник. Ти взяв свою книгу. = Ти взяв твою книгу.
Це його ручка. Це її пальто.	Він узяв свою ручку. Він узяв <u>свою</u> ручку. Вона взяла своє пальто. Вона взяла <u>своє</u> пальто.
Це наші книги. Це ваші журнали.	Ми взяли свої книги. = Ми взяли наші книги. Ви взяли свої журнали. = Ви взяли ваші журнали.
Це їхні листи.	Вони взяли свої листи. Вони взяли <u>свої</u> листи.

2. Читайте діалоги.

- Максиме, чий це зошит?
- Це мій зошит.
- Візьми, будь ласка, свій зошит.
  - Миколо, ти забув свій словник.
  - Це не мій словник.
  - Галино, це твій словник?
  - Так, мій.
  - Візьми, будь ласка, свій словник.
- Маріє, ти знаєш, де мої окуляри?
- Твої окуляри? Ти забув свої окуляри в аудиторії.
- Гарзд. Я піду в аудиторію.

3. Дайте відповіді на запитання.

Зразок: – *Це улюблена книга дочки. Що вона читає?*
– *Дочка читає свою улюблену книгу.*

1. Це наш викладач. Кого ми запросили на свято?
2. Ось твій друг. Кого ти зустрів учора?
3. Це ваша рідна країна. Що ви часто згадуєте?
4. Це фото його сім'ї. Про що він пам'ятає?
5. Тут їхні книги. Що читають студенти?
6. Ось моя мама. Кого я зустрічав?
7. Там її місто. Куди вона їде?

4. Читайте.

Була зима. Вулицею йшла красива дівчина. Раптом вона загубила свою рукавичку. Дівчина не бачила, що вона загубила свою рукавичку. А хлопець, який ішов позаду, побачив це. Він підняв рукавичку, підійшов до дівчини і сказав:

– Ви загубили свою рукавичку.

Дівчина подивилася на хлопця і побачила в його руці свою рукавичку.

– Дякую, – сказала вона, взяла свою рукавичку і пішла далі.

губити (н.в.) – загубити (д.в.)
піднімати (н.в.) – підняти (д.в.)

губити (н.в.)		піднімати (н.в.)
теперішній час		
Я	гублю	піднімаю
Ти	губиш	піднімаєш
Він	губить	піднімає
Вона	губить	піднімає
Ми	губимо	піднімаємо
Ви	губите	піднімаєте
Вони	гублять	піднімають
минулий час		
Він	губив	піднімав
Вона	губила	піднімала
Вони	губили	піднімали
майбутній час		
Я	губитиму	підніматиму
Ти	губитимеш	підніматимеш
Він	губитиме	підніматиме
Вона	губитиме	підніматиме
Ми	губитимемо	підніматимемо
Ви	губитимете	підніматимете
Вони	губитимуть	підніматимуть
імператив		
не губи!		піднімай!
не губімо!		піднімаймо!
не губіть!		піднімайте!

підняти (д.в.)	
теперішній час	
_____	
минулий час	
Він	підняв
Вона	підняла
Вони	підняли
майбутній час	
Я	підніму
Ти	піднімеш
Він	підніме
Вона	підніме
Ми	піднімемо
Ви	піднімете
Вони	піднімуть

імператив
підними! піднімімо! (–ім!) підніміть!

Я починаю працювати вранці,
а закінчую ввечері.

починати (н.в.) – почати (д.в.) —————
 закінчувати (н.в.)–закінчити (д.в.) ————— + інфінітив
 продовжувати (н.в.) –продовжити (д.в.) ————— дієслів
 недоконаного виду

5. Читайте.

1. Я починаю (починатиму) читати нову книгу.
2. Ти починаєш (починатимеш) співати.
3. Він закінчує (закінчуватиме) робити вправу.
4. Ми закінчуємо (закінчуватимемо) вивчати історію.
5. Ви продовжуєте (продовжуватимете) розв'язувати задачі.
6. Вони продовжують (продовжуватимуть) жити в Україні.
7. Він починав учитися добре. (Починай!)
8. Вона закінчувала читати листа. (Закінчуй!)
9. Вони продовжували вивчати мову. (Продовжуйте!)

почати (д.в.)		закінчити (д.в.)		продовжити (д.в.)	
теперішній час					
—————					
минулий час					
Він	почав	закінчив		продовжив	
Вона	почала	закінчила		продовжила	
Вони	почали	закінчили		продовжили	
майбутній час					
Я	почну	закінчу		продовжу	
Ти	почнеш	закінчиш		продовжиш	
Він	почне	закінчить		продовжить	
Вона	почне	закінчить		продовжить	
Ми	почнемо	закінчимо		продовжимо	
Ви	почнете	закінчите		продовжите	
Вони	почнуть	закінчать		продовжать	

імператив		
почни! почнімо! почніть!	закінчи! закінчімо! (–ім!) закінчіть!	продовж! продовжмо! продовжте!

Уроки починаються о 8-ій годині 30 хвилин,
а закінчуються о 13-ій годині.

починатися (н.в.) – початися (д.в.)
закінчуватися (н.в.) – закінчитися (д.в.)
продовжуватися (н.в.) – продовжитися (д.в.)

о котрій годині?
коли?
скільки часу?

Фільм починається (починався, починатиметься) о 20-ій годині. Лекція закінчується (закінчувалась, закінчуватиметься) ввечері. Канікули продовжуються (продовжувались, продовжуватимуться) 14 днів.

початися (д.в.)		закінчитися (д.в.)	продовжитися (д.в.)
теперішній час			
_____			
минулий час			
Він	почався	закінчився	продовжився
Вона	почалася	закінчилася	продовжилася
Вони	почалися	закінчилися	продовжилися
майбутній час			
Він	почнеться	закінчиться	продовжиться
Вони	почнуться	закінчатся	продовжатся

– О котрій годині починається концерт?
– Концерт починається о 17 (сімнадцятій) годині.

Скільки годин ти працював?	Котра година?	О котрій годині?
3 години 25 хвилин	25 хвилин на дванадцяті –	Об 11 годині 25 хвилин.
5 годин 30 хвилин –	Пів на першу –	О дванадцятій годині тридцять хвилин. = О пів на першу.
7 годин 45 хвилин –	За чверть третя –	О чотирнадцятій годині сорок п'ять хвилин. = За чверть до третьої.

4 години	П'ята година вечора –	О п'ятій годині.
6 годин 15 хвилин –	Чверть на дев'ятнадцяту –	О вісімнадцятій годині п'ятнадцять хвилин. = У чверть на дев'ятнадцяту.
8 годин 40 хвилин –	За двадцять хвилин сьома година вечора –	О вісімнадцятій годині сорок хвилин. = За двадцять хвилин до дев'ятнадцятої.

6. Читайте діалоги.

- а) – Скажіть, будь ласка, куди їде цей автобус?
 – До Канева.
 – О котрій годині?
 – О тринадцятій годині 25 хвилин.
 – Дякую. А зараз котра година?
 – Зараз дванадцята.
 – Спасибі.
 – Нема за що.
- б) – Наталю, скажи, будь ласка, о котрій годині починається лекція про художників?
 – О шістнадцятій тридцять.
 – Дякую. А скільки часу вона триватиме?
 – Я думаю, лекція триватиме дві години.
 – Дякую.
 – Прошу.
- в) – Томе, що ти робиш?
 – Пишу план на завтра. Завтра неділя, вихідний день. Я хочу багато зробити.
 – Дуже цікаво. А що ти плануєш?
 – Уранці, о дев'ятій годині, я поснідаю. О десятій годині піду в бібліотеку. Там я працюватиму 2 години. О першій пообідаю. О пів на третю я з Марією поїду в парк. А о п'ятій годині ми підемо на концерт. Я вже купив квитки. Після концерту я планую повечеряти в кафе. А о дев'ятій тридцять вечора по телевізору буде футбольний матч. Я планую його подивитись. І ще ввечері хочу написати листа сестрі.
 – Непогано! Бажаю, щоб твій план здійснився.
 – Дякую. Котра зараз година?
 – Вже за чверть четверта.
 – Час іти. До побачення.
 – До зустрічі.

планувати (н.в.) – запланувати (д.в.)
 здійснюватися (н.в.) – здійснитися (д.в.)
 тривати (н.в.) – _____

планувати (н.в.)		здійснюватися (н.в.)	тривати (н.в.)
теперішній час			
Я	планую	_____	_____
Ти	плануєш	_____	_____
Він	планує	здійснюється	триває
Вона	планує	здійснюється	триває
Ми	плануємо	_____	_____
Ви	плануєте	_____	_____
Вони	планують	здійснюються	тривають
минулий час			
Він	планував	здійснювався	тривав
Вона	планувала	здійснювалася	тривала
Вони	планували	здійснювалися	тривали
майбутній час			
Я	плануватиму	_____	_____
Ти	плануватимеш	_____	_____
Він	плануватиме	здійснюватиметься	триватиме
Вона	плануватиме	здійснюватиметься	триватиме
Ми	плануватимемо	_____	_____
Ви	плануватимете	_____	_____
Вони	плануватимуть	здійснюватимуться	триватимуть
імператив			
	плануй! плануйте! плануйте!		

здійснитися (д.в.)	
теперішній час	
_____	
минулий час	
Він	здійснився
Вона	здійснилася
Вони	здійснилися
майбутній час	
Він	здійсниться
Вона	здійсниться
Вони	здійсяться

7. Дайте відповіді на запитання.

1. О котрій годині студенти приїхали в школу? (17.25).
2. О котрій годині почався другий урок? (10.00).
3. О котрій годині закінчився урок фізики? (11.20).
4. О котрій годині почався фільм? (20.15).
5. О котрій годині він приїхав із театру? (20.40).
6. О котрій годині ви йдете в спортзал? (12.50).
7. О котрій годині буде екскурсія? (14.00).
8. О котрій годині будуть студентські збори? (13.15).

8. Читайте.

Марія запросила мене на день народження. Вона сказала:

- У суботу о п'ятій годині вечора я буду тебе чекати.

В п'ятницю я вирішив купити їй подарунки: фотоальбом і квиток на балет. Мої уроки закінчились о 13 годині 15 хвилин. Я швидко пообідав і поїхав у центр у магазин "Сувеніри". Я поспішав, тому що знав, що о 14 годині 30 хвилин у магазині починається перерва. Я приїхав до магазину за п'ятнадцять хвилин до перерви. Продавщиця показала мені кілька альбомів. Я купив альбом, який мені дуже сподобався, і поїхав у театральну касу. Там я купив квитки на балет "Наталі", який відбудеться у неділю о 18 годині. У гуртожиток я приїхав щасливий. Попереду була субота – день народження Марії і неділя – день, коли ми вдвох підемо на балет.

– Чия це робота? – Це робота мого старшого брата, а це робота моєї молодшої сестри.

Чий це словник? – Це словник студента.

Чия це книга? – Це книга вчителя.

Чие це пальто? – Це пальто студентки.

Чії це квіти? – Це квіти Марії.

Називний відмінок	Родовий відмінок	
який?	якого?	
новий	нового	– ого
синій	синього	
цей	цього	
перший	першого	
третій	третього	
мій (твій)	мого (твого)	
наш (ваш)	нашого (вашого)	
його	його	
її	її	
їхній	їхнього	

яка?	якої?	
нова	нової	– ої
синя	синьої	
ця	цієї	
перша	першої	– єї
третя	третьої	
моя (твоя)	моєї (твоєї)	
наша (ваша)	нашої (вашої)	
його	його	
її	її	
їхня	їхньої	

9. Читайте.

а) – Маріє, чий це підручник?

– Це підручник нашого нового студента Хуана.

– Він хоче бути композитором?

– Ні, він буде інженером, але дуже любить музику і вивчає її у вільний час.

б) – Яке красиве фото! Хто це, Сергію?

– Це фото моєї молодшої сестри. Тобі подобається?

– Дуже. Я іще не бачив такого красивого світлого волосся і такої чарівної посмішки. Як її звать?

– Її звать Світлана.

– У тебе красива сестра.

– Дякую.

10. Дайте відповіді на запитання.

1. Чий це підручник? (наш новий товариш).

2. Чий там лист? (його шкільний друг).

3. Чия це картина? (відомий український художник).

4. Чий вірші ви читали? (улюблений аргентинський поет).

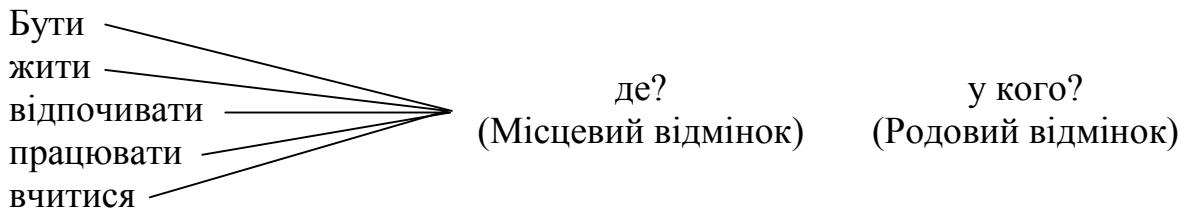
5. Чий спектакль дивилися студенти? (молодий український режисер).

6. Чий пісні ви любите? (популярна естрадна співачка).

7. Чие фото ви дивитесь? (мій старший брат).

8. Чия це лялька? (їхня маленька донька).

Я був у Києві у свого старшого брата.

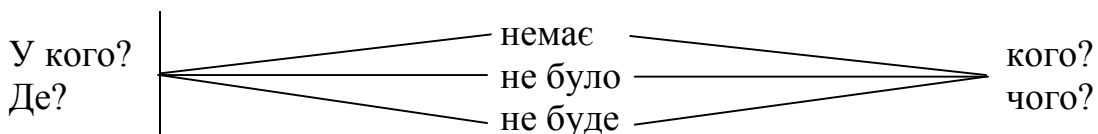
11. Читайте діалоги.

- а) – Максиме, де ти був учора ввечері?
 – У гуртожитку, у мого нового друга Хуана. Ми вчили разом фізику.
- б) – Маріє, я телефонувала тобі вранці, де ти була?
 – Я була у своєї старенької бабусі. А де була ти?
 – Я була на виставці молодого українського художника.

12. Дайте відповіді на запитання.

1. Де були студенти? (американський друг).
2. Де відпочивав Марко? (своя рідна тітка).
3. У кого були дівчата? (наша нова подруга).
4. У кого вчиться Хуан? (молодий викладач).
5. Де живе Марія? (її старша сестра).
6. У кого вчиться Алла? (відома українська співачка).

У Віктора немає молодшого брата.

13. Читайте.

- а) – Максиме, у тебе є червоний олівець?
 – Ні, у мене немає червоного олівця, але є зелений. Візьми.
 – Дякую.
 – Прошу.
- б) – Скажіть, будь ласка, тут зупиняється автобус №11?
 – Ні, тут немає автобусної зупинки. Це зупинка тролейбуса.
 – Дякую.
 – Будь ласка.

в) – Скажіть, будь ласка, де тут універсальний магазин?

– У цьому районі немає універсального магазину. Великий універсальний магазин є на бульварі Шевченка, в центрі.

– А як доїхати до бульвару Шевченка?

– Можете автобусом або на тролейбусі. Це недалеко.

– Дякую.

– Прошу.

14. Дайте заперечні відповіді на запитання.

1. У вашому місті є музичний театр?

2. У вашому місті є зоологічний музей?

3. У вашому місті є юридичний інститут?

4. У вас є великий енциклопедичний словник?

5. Тут є авіаційне училище?

6. У тебе є адреса нашої нової студентки?

7. У нього є футбольний м'яч?

15. Читайте.

– Привіт, Маріє!

– Добрий день, Хуане! Тобі сподобався футбольний матч учора? Гра була цікава?

– Вибач, але не знаю, яка гра була вчора. Я не бачив футбольного матчу.

– Як? Адже ти збирався йти туди. Ти не купив квитка?

– Ні, квиток я купив. І зараз розповім тобі, який квиток я купив. Я вирішив подивитися гру футбольної команди "Спартак". Я знаю, що в центрі є каса, де продають квитки. Тому я поїхав туди.

– Дайте, будь ласка, квиток на "Спартак", – сказав я касирові. Але я не знав, що, крім футбольної команди "Спартак", є ще балетна вистава "Спартак". Тому я не вточнив, який "Спартак" мені потрібен. Я не побачив, що біля каси був напис "Театральна каса". І купив квиток.

– Де буде гра? – запитав я.

– Як де? Звичайно, у драматичному театрі, – відповів мені касир.

– Чому в драматичному театрі? Невже там грають у футбол?

– У футбол? Чому у футбол? – здивувався касир. – "Спартак" – це балет, чудова музика, прекрасні танці.

– Тепер я зрозумів свою помилку. Але не хотів повертати свого театрального квитка. Ввечері я пішов у драматичний театр дивитися балет. Я прийшов у театр, купив програму, прочитав, про що розповідає балет, які актори танцюють. Із великим задоволенням я подивився цей балет. Він мені дуже сподобався. Ось така історія була зі мною, Маріє.

– Я рада, що все закінчилося добре і балет тобі сподобався.

зупинятися (н.в.) – зупинитися (д.в.)
 збиратися (н.в.) – зібратися (д.в.)
 вирішувати (н.в.) – вирішити (д.в.)
 продавати (н.в.) – продати (д.в.)
 уточнювати (н.в.) – уточнити (д.в.)

зупинятися (н.в.)		вирішувати (н.в.)
теперішній час		
Я	зупиняюся	вирішую
Ти	зупиняєшся	вирішуєш
Він	зупиняється	вирішує
Вона	зупиняється	вирішує
Ми	зупиняємося	вирішуємо
Ви	зупиняєтесь	вирішуєте
Вони	зупиняються	вирішують
минулий час		
Він	зупинявся	вирішував
Вона	зупинялася	вирішувала
Вони	зупинялися	вирішували
майбутній час		
Я	зупинятимуся	вирішуватиму
Ти	зупинятимешся	вирішуватимеш
Він	зупинятиметься	вирішуватиме
Вона	зупинятиметься	вирішуватиме
Ми	зупинятимемося	вирішуватимемо
Ви	зупинятиметесь	вирішуватимете
Вони	зупинятимуться	вирішуватимуть
імператив		
	зупиняйся! зупиняймося! зупиняйтеся!	вирішуй! вирішуймо! вирішуйте!

зупинитися (д.в.)	вирішити (д.в.)	продати (д.в.)	уточнити (д.в.)
теперішній час			
_____			
минулий час			
Він	зупинився	вирішив	продав
Вона	зупинилася	вирішила	продала
Вони	зупинилися	вирішили	продали
			уточнив
			уточнила
			уточнили

майбутній час				
Я	зупинюся	вирішу	продам	уточню
Ти	зупинишся	вирішиш	продаси	уточниш
Він	зупиниться	вирішить	продасть	уточнить
Вона	зупиниться	вирішить	продасть	уточнить
Ми	зупинимосся	вирішимо	продамо	уточнимо
Ви	зупинитесь	вирішите	продасте	уточните
Вони	зупиняться	вирішать	продадуть	уточнять
імператив				
зупинися! зупинімося! (-імся) зупиніться!		виріши! вирішімо! (-ім) вирішіть!	продай! продаймо! продайте!	уточни! уточнімо! (-ім) уточніть!

Робота брата = братова робота.
Пальто сестри = сестрине пальто.

16. Читайте.

- Хуане, це малюнок твого брата?
- Так, це братів малюнок.
- Маріє, це лялька твоєї сестри?
- Так, це сестрина лялька.
- Максиме, це словник вашого викладача?
- Так, це викладачів словник.
- Чиї це квитки, Ольго? Це квитки Сергія?
- Ні, це не Сергієві квитки, це Петрові квитки.

У мене немає журналів і газет.

Називний відмінок хто? що?	Родовий відмінок кого? чого?	
журнали	журналів	– ів
батьки	батьків	– ів
музеї	музеїв	– ів
газети	газет	
книжки	книжок	
кухні	кухонь	
дівчата	дівчат	
студентки	студенток	
яблука	яблук	
вікна	вікон	

сім'ї – сімей люди – людей очі – очей матері – матерів
---

17. Читайте.

Я – будівельник. Ми будуємо нове місто. На карті ще немає нашого міста. Його немає, але ми знаємо, яким буде це місто, і вже любимо його.

У нашому місті ще немає інститутів і технікумів, але є багато студентів, які заочно навчаються у різних інститутах і технікумах нашої країни.

У нас немає концертного залу, музичної школи. Але є чудовий музичний ансамбль, який виступає на наших вечорах відпочинку.

У нашому місті немає драматичного та музичного театрів, але є молодіжна театральна студія У нас немає стадіонів, палаців спорту, але є хороші футбольні та волейбольні команди. Немає також сучасного басейну, але є чудова українська річка Рось. Ми хочемо, щоб наше місто було красиве, і весь свій вільний час працюємо на будівництві свого міста.

– Ви маєте братів чи сестер? (У вас є брати чи сестри?) – Так. У мене три брати і дві сестри.
--

Називний відмінок				Родовий відмінок	
один	студент	два	студенти	п'ять	студентів
	журнал	три	журнали	десять	журналів
одне	слово	чотири	слова	багато	слів
одна	студентка	дві	студентки	скільки	студенток
	книга	три	книги	мало	книг

18. Дайте відповіді на запитання.

1. Скільки шкіл у вашому місті? (34)
2. Скільки стадіонів у вашому місті? (3)
3. Скільки лікарень у вашому місті? (6)
4. Скільки студентів у вашій групі? (7)
5. Скільки студенток у вашій групі? (2)
6. Скільки українських книг ви прочитали? (11)
7. Скільки задач сьогодні ви розв'язали? (5)
8. Скільки слів ви вивчили? (33)

прокидатися (н.в.) – прокинутися (д.в.)
 вмиватися (н.в.) – вмитися (д.в.)
 одягатися (н.в.) – одягнутися (д.в.)
 удягатися (н.в.) – удягнутися (д.в.)
 вдягатися (н.в.) – вдягнутися (д.в.)
 вставати (н.в.) – встати (д.в.)
 відчиняти (н.в.) – відчинити (д.в.)
 приймати (н.в.) – прийняти (д.в.)
 прибирати (н.в.) – прибрати (д.в.)
 чистити (н.в.) – почистити (д.в.)

вставати	прокидатися	
відчиняти	вмиватися	чистити
приймати	одягатися	
прибирати		

вставати (н.в.)		прокидатися (н.в.)	чистити (н.в.)
теперішній час			
Я	встаю	прокидаюся	чищу
Ти	встаєш	прокидаєшся	чистиш
Він	устає	прокидається	чистить
Вона	устає	прокидається	чистить
Ми	встаємо	прокидаємося	чистимо
Ви	встаєте	прокидаєтесь	чистите
Вони	встають	прокидаються	чистять
минулий час			
Він	уоставав	прокидався	чистив
Вона	вставала	прокидалася	чистила
Вони	вставали	прокидалися	чистили
майбутній час			
Я	вставатиму	прокидатимуся	чиститиму
Ти	вставатимеш	прокидатимешся	чиститимеш
Він	уоставатиме	прокидатиметься	чиститиме
Вона	вставатиме	прокидатиметься	чиститиме
Ми	вставатимемо	прокидатимемося	чиститимемо
Ви	вставатимете	прокидатиметесь	чиститимете
Вони	вставатимуть	прокидатимуться	чиститимуть
імператив			
уоставай!		прокидайся!	чисть!
уоставаймо!		прокидаймося!	чистьмо!
уоставайте!		прокидайтеся!	чистьте!

встати (д.в.)		відчинити (д.в.)		прийняти (д.в.)		прибрати (д.в.)	
теперішній час							
—————							
минулий час							
Він	уостав	відчинив	прийняв	прибрав			
Вона	встала	відчинила	прийняла	прибрала			
Вони	встали	відчинили	прийняли	прибрали			
майбутній час							
Я	встану	відчиню	прийму	приберу			
Ти	встанеш	відчиниш	приймеш	прибереш			
Він	устане	відчинить	прийме	прибере			
Вона	встане	відчинить	прийме	прибере			
Ми	встанемо	відчинимо	приймемо	приберемо			
Ви	встанете	відчините	приймете	приберете			
Вони	встануть	відчинять	приймають	приберуть			
імператив							
встань		відчини!		прийми!		прибери!	
встаньмо!		відчинімо!		приймімо! (-ім)		приберімо! (-ім)	
встаньте!		відчиніть!		прийміть!		приберіть!	

19. Читайте текст.

Мене звати Антоніо. Я хочу розповісти вам про мій робочий день.

Кожного ранку я прокидаюсь о сьомій годині. Я встаю, відчиняю вікно, вмикаю музику і роблю ранкову спортивну зарядку.

Після зарядки я приймаю душ, умиваюся, чищу зуби. Вранці завжди багато справ: прибрати ліжко, вдягнутися, приготувати сніданок. Якщо у мене мало часу, я йду снідати в їдальню.

Після сніданку я йду в інститут. Наш гуртожиток близько від інституту, тому я завжди йду пішки.

Заняття у нашому інституті починаються о восьмій годині тридцять хвилин. Кожного дня у нас три або чотири пари. Це практичні чи лабораторні заняття, контрольні роботи. В кінці семестру у нас багато заліків та екзаменів. Заняття закінчуються о тринадцятій годині.

Після занять ми з друзями готуємо обід. Після обіду я відпочиваю тридцять хвилин, а потім роблю домашні завдання.

Я дуже люблю спорт, тому іноді ввечері йду з друзями до спортзалу. Ми граємо в футбол, баскетбол, волейбол.

О дев'ятнадцятій годині вечеряю. Після вечері я читаю, слухаю музику, іноді дивлюсь цікаві передачі по телевізору. Спати я лягаю об одинадцятій годині вечора.

20. Дайте відповіді на запитання.

1. О котрій годині прокидається Антоніо?
2. Що він робить перед тим, як іде в інститут?
3. Чому Антоніо йде в інститут пішки?
4. О котрій годині починаються заняття, а о котрій закінчуються?
5. Що робить Антоніо після уроків?
6. О котрій годині він вечеряє?
7. О котрій годині лягає спати?

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 1. Пишіть речення за зразком.

Зразок: – Це моя книга. Я взяв . . . .
– Я взяв свою книгу.

1. Це моє фото. Я дивлюся на . . . .
2. Це твоя ручка. Ти взяла . . . .
3. Це наш журнал. Ми читаємо . . . .
4. Це ваші словники. Ви забули . . . .
5. Це її кімната. Вона прибирає . . . .
6. Це його ключі. Він загубив . . . .
7. Це їхні зошити. Вони взяли . . . .

Вправа 2. Замість крапок поставте виділений іменник і займенник **свій** у знахідному відмінку.

Зразок: – Це сестра Ольги. Ольга любить . . . .
– Це сестра Ольги. Ніна любить свою сестру.

1. Брат Антоніо живе в Одесі. Антоніо хоче бачити . . . .
2. Це друг Віктора. Віктор чекає . . . .
3. Оксана – дружина Андрія. Андрій кохає . . . .
4. Петро Іванович – наш викладач. Ми поважаємо . . . .
5. Моя подруга розповідає цікаву історію. Я слухаю . . . .
6. Це моє кошеня. Я фотографую . . . .

Вправа 3. Пишіть речення, замість крапок вставляйте потрібні займенники: **свій, його, її, їхній**.

1. У зошиті Хуана є помилки. Хуан виправляє . . . помилки. Викладач

- виправляє . . . помилки.
2. Це портфель батька. Я бачу . . . портфель. Батько бере . . . портфель і йде на роботу.
  3. Ось фото. Це сестра Ольги. Ольга любить . . . сестру. . . . сестра живе в Києві.
  4. Брат Олега живе в Полтаві. Олег хоче бачити . . . брата. . . . брат навчається в інституті.
  5. В Оксани і Віктора є друг. . . . друга звать Андрій. Сьогодні вони зустрічають . . . друга.

Вправа 4. *Доповніть речення займенниками його, її, свій у знахідному відмінку.*

1. У мене є фотографія Тані. Мій друг хоче подивитися . . . фотографію.
2. На столі лежить зошит Мігеля. Я беру . . . зошит, щоб подивитися, як він написав вправу.
3. Подруга Олени живе в Києві. Олена давно не бачила . . . подругу.
4. Товариш Віктора любить футбол. Віктор запросив . . . товариша на стадіон. . . . товариш із задоволенням пішов дивитися футбол.
5. Кімната Ніни маленька, але світла і затишна. . . . кімната чиста, тому що вона кожного дня прибирає . . . кімнату. Мені подобається . . . кімната.

Вправа 5. *Складіть діалоги, використовуючи подані слова.*

- Зразок:
- Це моя ручка?
  - Так, твоя.
  - Можна я візьму свою ручку?
  - Звісно, візьми свою ручку.

Олівець, словник, карта, зошит, підручник, книга.

Вправа 6. *Дайте відповіді на запитання.*

- Зразок:
- О котрій годині ви снідаєте? (8)
  - Ми снідаємо о восьмій годині.

1. О котрій годині починається урок? (9)
2. О котрій годині ви обідаєте? (14)
3. О котрій годині починається вистава? (19)
4. О котрій годині закінчуються заняття? (16)
5. О котрій годині ти зустрічаєшся з подругою? (18)
6. О котрій годині ти лягаєш спати? (22)

Вправа 7. Пишіть речення за зразком.

Зразок: – Батько приходить додому о вісімнадцятій годині, а я приходжу о сімнадцятій.

1. Я приходжу додому о шістнадцятій годині, а ти . . . .
2. Його сестра приходить додому о дев'ятнадцятій годині, а він . . . .
3. Наші сусіди приходять додому о сімнадцятій годині, а ми . . . .
4. Ми приходимо на роботу о дев'ятій годині, а ви . . . .
5. Студенти приходять на заняття о восьмій годині, а школярі . . . .

Вправа 8. Складіть речення за зразком.

Зразок: Урок починається о восьмій годині.
Він продовжується одну годину.
Урок закінчується о дев'ятій годині.

Вистава, заняття, концерт, лекція, фільм, спортивна програма.

Вправа 9. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: – Чий це зошит? (студент).
– Це зошит студента.

1. Чий це словник? (студентка).
2. Чиї це книги? (викладач).
3. Чиє це фото? (сестра).
4. Чия це ручка? (Віктор).
5. Чий це підручник? (Андрій).
6. Чия це сумка? (Таня).
7. Чиє це місце? (Олена).
8. Чиї це олівці? (Марія).

Вправа 10. Поставте запитання до виділених слів.

Зразок: На столі лежать книги викладача.
Чиї книги лежать на столі?

1. Ось підручники Мігеля.
2. Це фото Марії.
3. Антон – друг Івана.
4. Сестра Ніни живе у Києві.
5. На стіні висить портрет Шевченка.
6. Тут висить пальто Максима.

7. На столі лежать зошити студента.

Вправа 11. Пишіть речення за зразком.

Зразок: – Ганна навчається в університеті. Подруга . . . теж навчається в університеті.
– Подруга Ганни теж навчається в університеті.

1. Віктор – студент. Сестра . . . теж студентка.
2. Таня навчається в інституті. Сестра . . . навчається в школі.
3. Студент відповідає. Викладач уважно слухає відповідь . . . .
4. Викладач запитує. Студентка відповідає на запитання . . . .
5. Студентка читає текст. Викладач виправляє помилки . . . .
6. Професор Петров читає лекції. Нам подобаються лекції . . . .
7. Товариш купив словник. Я взяв словник . . . .

Вправа 12. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: – Чия це книга? (мій давній друг).
– Це книга мого давнього друга.

1. Чие це фото? (мій старший брат).
2. Чия це кімната? (моя молодша сестра).
3. Чий це стіл? (наш викладач).
4. Чиї це підручники? (твоя нова подруга).
5. Чиї це вірші? (мій улюблений поет).
6. Чия це музика? (український композитор).
7. Чий це автограф? (відома актриса).
8. Чий це будинок? (наш дідусь і наша бабуся).

Вправа 13. Пишіть речення за зразком.

Зразок: – Шевченко – великий український поет. В Україні всі знають і люблять вірші . . . .
– В Україні всі знають і люблять вірші великого українського поета Шевченка.

1. Симоненко – наш улюблений український поет. Ми читали вірші . . . .
2. Шекспір – видатний англійський драматург. Ми дивилися трагедію . . . "Гамлет".
3. Сервантес – великий іспанський письменник. Ми читали роман . . . "Дон Кіхот".
4. Леся Українка – видатна українська поетеса. Ми дуже любимо вірші . . . .
5. Агата Крісті – відома англійська письменниця. Ми із задоволенням

читаємо твори . . . .

6. Бетховен – великий німецький композитор. Ми слухали музику . . . .

7. Чехов – російський письменник-класик. Я хочу прочитати оповідання . . . .

Вправа 14. *Розкрийте дужки. Поставте слова у потрібному відмінку.*

Зразок: – Антон був учора у (друг).

– Антон був учора у друга.

1. Віра була вчора у (сестра).
2. Антон відпочивав улітку в (тітка і дядько).
3. Ганна була вчора у (подруга).
4. Андрій буде жити у (брат).
5. Марина Петрівна була сьогодні у (лікар).
6. Мама була в гостях у (дочка).
7. Я люблю відпочивати у (бабуся і дідусь).
8. Студент був у (декан).

Вправа 15. *Дайте відповіді на запитання.*

Зразок: – У кого ви були вчора ввечері? (наш іноземний друг).

– Вчора ввечері ми були в нашого іноземного друга.

1. У кого ти будеш у суботу? (моя старша сестра).
2. У кого вона часто буває? (рідна бабуся і дідусь).
3. У кого люблять збиратися друзі? (наш хороший друг Сергій).
4. У кого ви повинні бути завтра? (хвора подруга).
5. У кого ви любите дивитися телевізор? (моя сусідка).
6. У кого зараз Ольга? (молодший брат).
7. У кого сьогодні день народження? (наш молодий викладач).
8. У кого були мама і Даринка? (дитячий лікар).

Вправа 16. *Дайте заперечні відповіді на запитання.*

Зразок: – У вас є старша сестра?

– У мене немає старшої сестри.

1. У тебе є цікавий журнал?	7. У місті є педагогічний інститут?
2. У нього є нова машина?	8. На цій вулиці є овочевий магазин?
3. Тут є велика фабрика?	9. Поблизу є хороша аптека?
4. У неї є гарна кімната?	10. У Марини є молодший брат?
5. Тут є красивий парк?	11. У Максима є хороша подруга?

6. У кімнаті є велике вікно?

12. У кабінеті є зубний лікар?

Вправа 17. *Пишіть за зразком.*

Зразок: – У вас є журнали?
– У мене немає журналів.

1. У кімнаті є стільці?

6. В Антона є сестри?

2. У кіоску є газети?

7. У класі є студентки?

3. У Марії є брати?

8. У Ганни є діти?

4. У вас є квитки в театр?

9. На столі є книги?

5. У магазині є яблука?

10. У тебе тут є друзі?

Вправа 18. *Дайте відповіді на запитання.*

Зразок: – Скільки зошитів на столі? (5)
– На столі п'ять зошитів.

1. Скільки костюмів у шафі? (3)

2. Скільки склянок на столі? (6)

3. Скільки журналів у тебе? (2)

4. Скільки підручників у студента? (4)

5. Скільки гостей у кімнаті? (7)

6. Скільки поверхів у цьому будинку? (10)

7. Скільки днів ви читали цю книгу? (2)

8. Скільки студентів в аудиторії? (9)

9. Скільки у тебе сестер? (3)

10. Скільки у неї подруг? (2)

11. Скільки в Антона книг? (4)

Вправа 19. *Пишіть речення за зразком, вживаючи слова **багато**, **мало**, **кілька**.*

Зразок: – У мене були олівці.
– У мене було багато олівців.

1. У Оксани були журнали.

2. У Віктора були словники.

3. У вас були друзі.

4. У магазині були телевізори.

5. У бібліотеці були книги.

6. У студентів були екзамени.

7. У місті були музеї.

8. В аудиторії були викладачі і студенти.

Вправа 20. *Складіть діалоги за зразком.*

- Зразок:
- Оксано, у вашому місті є театри?
  - Так, у нашому місті є два театри.
  - А пам'ятники? Музеї?
  - О! У нашому місті є багато пам'ятників і кілька музеїв. Я тобі обов'язково їх покажу.
  - Дякую. А де можна смачно пообідати?
  - У нашому місті є багато хороших ресторанів і кафе. Лише на нашій вулиці два ресторани і чотири кафе.

Вправа 21. *Читайте текст.*

Я дуже люблю місто, де я живу. У нас широка річка, красиві мости через річку. Недалеко від центру великий парк, багато скверів і бульварів. На вулицях міста багато квітів і зелені.

– Скажи, будь ласка, Борисе, у вас у місті багато театрів, кінотеатрів і музеїв?

– У нас у місті один театр, багато кінотеатрів і музеїв, є цікаві пам'ятники архітектури.

– У місті багато автомобілів?

– У центрі міста досить багато. У нас добре працює міський транспорт, багато автобусів, тролейбусів, є трамваї.

– А скільки мешканців у вас у місті?

– У нас 250 тисяч мешканців.

Вправа 22. *Дайте відповіді на запитання.*

1. Що подобається Борису в місті, де він живе?
2. Скільки театрів, кінотеатрів і музеїв у місті, де живе Борис?
3. У місті багато автомобілів і автобусів?
4. Скільки мешканців у місті, де живе Борис?
5. Розкажіть про своє місто.

Вправа 23. *Читайте текст.*

Шакал і Верблюд
(Казка)

Одного разу Шакал прийшов до Верблюда і сказав йому:

– Послухай, Верблюде, давай переплинемо з тобою на протилежний берег річки. Там росте соковита цукрова тростина, а в річці плаває багато риби.

– Але ж ти не вмієш плавати і можеш потонути, – сказав Верблюд.
– Нічого, – відповів Шакал. – Я сяду на твою спину, і ти перевезеш мене.

– Що ж, давай попливемо, – сказав Верблюд.

Так вони й зробили. Верблюд пішов їсти солодку траву, а Шакал пішов ловити рибу. Через деякий час Шакал наївся. Він почав бігати берегом і голосно кричати. Люди почули крик Шакала й прибігли на берег. Вони побачили Верблюда, який їв їхню цукрову тростину й почали бити його палицями. Верблюд ледве втік.

Через деякий час Верблюд і Шакал зустрілися на березі.

– Послухай, Шакале, сказав Верблюд. – Чому ти так голосно кричав? Адже ти знав, що прибіжать люди й будуть бити мене палицями.

– Просто у мене така звичка, – відповів Шакал. – Коли я наїмся, я люблю бігати й кричати.

Верблюд не сказав нічого.

І вони попливли назад. Знову Шакал сів на спину, а Верблюд повіз його. Коли вони відпливли від берега, Верблюд сказав:

– Послухай, Шакале, я хочу пірнати!

– Не роби цього! – закричав Шакал. – Ти ж знаєш, що я не вмію плавати!

– Просто у мене така звичка, сказав Верблюд. – Коли мене поб'ють палицями, я люблю плавати й пірнати.

І він пірнув. А коли виринув, Шакала у нього на спині вже не було.

Вправа 23. *Перекажіть казку.*

Вправа 24. *Прочитайте українські прислів'я.*

Кожна голова свій розум має.

Людей слухай, а свій розум май.

Вчись не до старості, а до смерті.

Вправа 25. *Поясніть, як ви розумієте ці прислів'я.*